

El Teatre

Si les nostres Empreses no es decideixen, amb el temps que resta fins que arribin les imperioses vacances d'estiu, a farnos gustar alguna manifestació teatral amb una mica de solvència artística, els amants d'aquest art haurem estat sotmesos, aquest any, a un dejuni gairebé absolut.

Reconeixem, però, que no en seran pas responsables les Empreses. Elles tindran, naturalment, una clara intuïció per a la defensa de llurs interessos. El tipus d'empresari que vulgui comprometre els seus cabals per un ideal artístic, és d'una existència tan rara, que difícilment es troba ni en les grans urbs. Els teatres que en les grans ciutats mantenen els cartells en un rang elevat de puresa artística, són teatres que generalment compten, per a llur sosteniment amb l'ajut oficial, ja sia de l'Estat, de la Província o del Municipi. I pel camí que van les coses, no serà cap heretgia de pensar que a la llarga el Teatre haurà d'ésser intervingut per l'acció oficial,—quan aquesta acció pugui transcendir a les coses de l'esperit,—per aconseguir salvar-lo de la perversió i anorreament a què sembla que tendeixi d'una manera fatal.

Altrament, les Empreses estan en llur paper humaníssim d'estimar, per damunt de tot, llur conveniència industrial. L'ideal d'un empresari és l'atracció del públic, com l'ideal del comerciant és l'atracció de la clientela. No hem d'estranyar-nos, doncs, que per tot una paraula aquesta atracció l'empresari empri els afalags de la propaganda comercial, car l'ús d'aquesta propaganda té consagrada la licitud per la seva extensió universal, és a dir, perquè igual que el Teatre, l'usa l'ensenyança, la cura de la salut, etc. i no sempre es basa amb la veritat estricta.

Les Empreses cerquen, doncs, per interès propi, l'encertar amb les preferències del públic. Què se les emporta, avui, aquestes preferències? Donant un cop d'ull en les nostres sales d'espectacles en funcions, donen a entendre que la principal atracció del públic l'exerceix el cinema.

Un art jove encara, però que ha conquistat al món. En realitat, per cada obra cinematogràfica encertada que veiem projectar, ens cal aguantar cent banalitats i infinitat de coses absurdes, avorrides i estúpides. Generalment, la gent no surt satisfeta del Cinema, però a la festa següent hi torna. En un estudi una mica profund,—que no sabem si mai ens veurem amb cor d'intentar—podrien escatir-se les causes d'aquest domini de l'art mut, orfe d'emoció gairebé sempre, sobre l'art teatral, tan humà, tan plè de l'emoció de la paraula viva. Com s'explica, doncs, que éssent el Cinema, considerat artísticament, inferior al Teatre, aquell mantingui una innegable preponderància a costa de la decandència d'aquest? Per una part, hi contribueix la gran facilitat de difusió. Un espectacle de Cinema s'organitza sense necessitat de moure cap impediment. No mobilitza homes ni coses. Això es tradueix, també, en una major baratura, factor important en atraure una major massa de públic. Aquestes, però, són causes fatals que el Teatre no podrà mai neutralitzar en la lluita pel domini de les sales d'espectacles. Hi ha una altra causa més lamentable i no menys evident, que dependeix ja de la voluntat, de la

intel·ligència i de la sensibilitat del públic. Al·ludim, naturalment, a aquesta morbosa preferència que el públic mostra pels espectacles banals, buits, insolents, a base d'Atraccions, Operetes i Revistes, a base de fer pessigolles a les orelles amb música mediocre i de provocar l'encantament dels ulls a base de carn batejada. Això, que podria tolerar-se com excepció si comptàvem amb un teatre esponsorós i puixant, comparteix amb el Cinema el domini de les sales d'espectacles.

Ja comprendrà el lector que no ens referim concretament a la ciutat nostra. Doneu un cop d'ull en la cartel·lera dels diaris, i notareu com les coses banals s'hi aguanten indefinidament, i com esforços lloables per a mantenir el foc sagrat del teatre artístic passen d'una manera fugaç, sepultats de seguida en la gran indiferència de la massa municipal i espessa.

Es clar, però, que en la nostra ciutat el fenomen s'hi reflecteix. Aquí ha estat possible que en una representació única de Zacconi es veiés buida una part de la plateia i la galeria no pas atapeïda. En canvi, una Pastora Imperio, que Déu li conservi la gràcia, ha vist el teatre aborrotat. Imagineu l'enorme distància artística que va des del gran tràgic italià a la castissa *bailaora*, i tindreu la mesura del gran desnivell que ha sofert la formació del gust i de la sensibilitat del públic, així a cosa nostra com per aquests mons de Déu.

* * *

De tant en tant, però, en mig d'aquesta barroeria i d'aquesta banalitat que ens ofega, encara hem pogut gustar espectacles que per llur plàstica i llur delicadesa ens han impressionat la retina i han penetrat en el nostre fons sentimental. Són espectacles de vàlua artística que cal destacar, per a salvar-los del blasme, del comentari pejoratiu. En aquestes mateixes planes vam fer l'elogi de l'art coreogràfic encarnat en la princesa Norka Russkaya. Recordem encara amb emoció aquell conjunt suggestiu i corprenedor que s'agrupava sota el nom «L'Ocell blau», amb el quadro profundament tràgic d'*Els sirgadors del Volga*, quadro de carns llatzerades i d'ànimes en ruïna, que revoltava la voluntat i féia florir la pietat.

Hom anuncia per a molt aviat l'actuació en el Bartrina de *Le coq d'or*, agrupació d'artistes russos a qui la premsa ha creat una gran fama.

Ja que no podem tenir teatre veritable, almenys que els espectacles que formen el nostre pa de cada dia sien alguna cosa més refinada i pura que les que ordinàriament hem d'aguantar.

A. MARTI BAIGES

La Música

QUARTET DE LONDRES

El concert de Febrer dels que cada mes organitza l'Associació de Concerts, celebrat com de costum en el Teatre Fortuny, anà a càrrec de la notable agrupació musical de Londres *The Music Society String Quartet*, integrada pels professors Mangeot (primer violí), Pecker, (violí segon), Berly, (viola) i Babirolli, (violoncel).